

ПРОМЕНИ В ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

- Закон за изменение и допълнение на Закона за горите

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ:

Обявяване на Годишен финансов отчет

- Необходими документи
- Процедура по обявяване в Търговски регистър
- Срокове

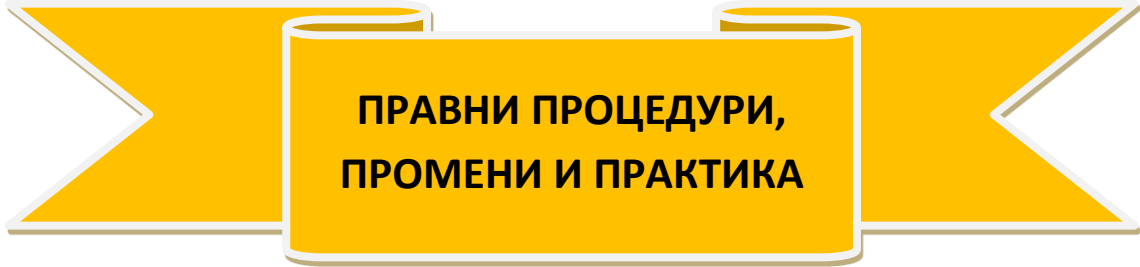
ЗАКОНОПРОЕКТИ:

- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-3 от 2020 г. за воденето, съхраняването и достъпа до Централния регистър на особените залози
- Проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда

ВАЖНА ИНФОРМАЦИЯ:

ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 4 от 09.05.2023 г. на ВКС по тълк. д. № 4 от 2020 г., ОСГТК

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ, ПРОМЕНИ И ПРАКТИКА

Уважаеми читатели,

Имаме удоволствието да Ви представим втория брой за 2023-та година на е-бюлетин „Правни процедури, промени и практика“ с периодичност на всеки три месеца.

Целите, които си поставяме са да Ви информираме за актуалните законодателни промени и специфичните особености по прилагане на закони и процедурни действия по спазването им. В тази връзка основните рубрики, които поддържаме са насочени към:

- Кратък и обобщен преглед по последно приетите закони и подзаконови нормативни актове и техните изменения и допълнения, които са от значение за кооперативните организации.
- Поглед на основни правни процедури, свързани с дейността и задълженията на кооперативните организации, във връзка с развиваната от тях дейност.
- Актуална информация относно внесени в Народното събрание предложения за изменения и/или допълнения на закони и подзаконови нормативни актове.
- Важна съдебна практика по актуални въпроси, засягащи кооперативния живот, както и интересни казуси и решения във връзка с отправени към нас запитвания.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ГОРИТЕ

Народното събрание прие Закон за изменение и допълнение на Закона за горите (ЗГ), който е обнародван в брой 11 на Извънреден брой на Държавен вестник от 02.02.2023 г., а измененията са в сила и се прилагат от същата дата.

Промените касаят чл. 111 от Закона за горите, с който се въведоха значителни промени в нормативната уредба относно реда за ползване на дървесина от физически лица, които закупуват стояща дървесина на корен за лична употреба от държавните или общинските гори без право на продажба, или т.нар. дървесина за отопление. Те са направени с цел облекчаване на административната тежест на гражданите и осигуряване на дървесина за отопление за всички желаещи при спазването принципите за равнопоставеност и социално-икономическа справедливост от гледната точка на орган на местното самоуправление.

ВАЖНО: С новата редакция на ал. 6 на чл. 111 се предвижда, че „право на закупуване на дървесина по ал. 2, т. 2 или от склад имат физически лица, които са представители на едно домакинство, с постоянен или настоящ адрес в съответното населено място, които са включени в списък, изготвен от кмета на населеното място“.

Проблем, който възникна през настоящата година след въвеждането на промените в чл. 111 от ЗГ, е териториалният обхват на горските стопанства, от които могат да добиват дърва за огрев за лични нужди физическите лица. Съобразно сега действащите разпоредби, физическите лица могат да добиват дървесина само от горско или ловно стопанство, което се намира в териториалният обхват на общината по постоянният и/или настоящият им адрес. Проблемът възниква, когато на територията на една община има само едно горско и/или ловно стопанство, което има ограничени възможности, с които да задоволи нуждите и от което могат да добиват дървесина всички желаещи физически лица от територията на съответната община и по обективни причини няма възможност за добиване на дървесина и от общински гори. Затова в тези случаи вероятността предвидените годишни количества дървесина да бъдат недостатъчни за жителите на съответната община е повече от голяма.

Значителни дискусии сред населението създаде и задължението, записано в ал. 3 на чл. 111 от ЗГ, според което физическите лица, закупили дървесина по реда на ал. 2, т. 2 извършват добива самостоятелно, ако притежават удостоверение по чл. 230, ал. 3 от ЗГ (Дейностите в горските територии, осъществявани с механизирани средства, се извършват само от лица, които притежават документ за правоспособност, издаден от съответния компетентен орган), или възлагат добива на общинските горски структури, държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства или на физически лица, притежаващи удостоверение по чл. 230, ал. 3. Общеизвестно е, че физическите лица добиват сами и със собствени средства дървесината в условията на ползването на лични нужди (отопление).

ВАЖНО: Ал. 12 на чл. 111 от Закона предвижда, че количеството дървесина, което едно домакинство може да закупи в рамките на една календарна година е до 10 пространствени кубични метри.

Предприятията, в т.ч. и кооперациите и кооперативните съюзи, които са извършвали стопанска дейност **през 2022 г.**, следва да публикуват годишни финансови отчети (ГФО) и годишни доклади за дейността, приети от Общите им събрания, в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенция по вписвания. Същото задължение имат и едноличните търговци, които подлежат на задължителен независим финансов одит.

ВАЖНО: Всички останали предприятия, които не са осъществявали дейност през отчетния период, не са задължени да публикуват ГФО и доклад за дейността. Това обстоятелство се декларира еднократно за първия отчетен период, в който не е осъществявана дейност, с декларация по образец.

ПРИМЕР: Вашата фирма няма дейност от три години, вие вече сте подали декларация по образец относно този факт през 2020 г., т.е. тази година **не трябва** да подавате отново такава декларация. Ако обаче това обстоятелство се е променило и през 2022 г. Вашата фирма е имала дейност, Вие следва да обявите Годишен финансов отчет в Търговския регистър към Агенция по вписванията.

Необходими документи за подаване на Годишен финансов отчет и годишен доклад за дейността:

1. Заявление за обявяване на годишен финансов отчет и годишен доклад за дейността - Заявление Г2, което може да намерите на сайта на Търговския регистър и РЮЛНЦ;
2. Годишен финансов отчет, подписан от съставителя и ръководителя на предприятието, съгласно изискванията на Закона за счетоводството;
3. Годишен доклад за дейността (микро и малките предприятия, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, могат да не изготвят такъв доклад, при условия че информацията относно придобиването на собствените им акции, изисквана от чл. 187д от ТЗ, е оповестена в приложението към годишния финансов отчет или в бележка под линията към счетоводния баланс;
4. Доклад на регистриран одитор, ако такъв се изисква;

5. Декларация по чл. 13, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ относно истинността на заявените за вписване обстоятелства и приемането на представените за обявяване актове, подписана от заявителя;

6. Декларация по чл. 62а, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (по образец), която важи само за микро, малки и средни предприятия.

По отношение на големите предприятия и на тези от обществен интерес, вместо декларацията по т. 6, към заявлението Г2 се прилагат следните документи:

- Протокол от решение на компетентния орган на търговеца (Общото събрание на съдружниците/акционерите/членовете на ЮЛНЦ, респ. едноличния собственик на капитала) за приемане на ГФО, годишен доклад за дейността, с изключение на едноличните търговци (ЕТ);

- Доказателства, установяващи редовното свикване и провеждане на общото събрание на компетентния колективен орган (например покана, протокол от заседание на управителния съвет, списък на присъстващите, актуален списък на член-кооператорите и др.)

При подаване на ГФО от съставителя на отчета или от адвокат към горепосочените документи следва да се приложи още:

- Нотариално заверено пълномощно от законния представител на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел в полза на съставителя на отчета – счетоводител със съответния ценз, изготвил и подписал отчета или адвокатско пълномощно.

При подаване на ГФО на хартиен носител на място в Търговския регистър от приносител към изброените документи следва да се приложи:

- Заявление Г2 на хартиен носител с нотариална заверка на подписа на заявителя;

- Изрично писмено пълномощно от заявителя (без нотариална заверка на подписа му) в полза на приносителя;

- Декларация по чл. 13, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ, подписана от приносителя, че заявлението и приложените документи са предоставени от заявителя.

Процедура по обявяване в ТР:

Публикуването на Годишен финансов отчет става по два начина:

1. На място в Търговския регистър, като всички необходими документи се носят на хартиен носител;

2. По електронен път чрез официалния сайт на ТР, като всички документи се сканират предварително и подаването става с електронен подпис.

ВАЖНО: Изпращането на ГФО по пощата или с куриер е недопустимо поради изискването да се провери самоличността на подателя.

За подаването на ГФО не се дължи заплащане на държавна такса.

Срокове:

В случай, че представляваното от Вас предприятие е без дейност и трябва да подадете декларация по образец за първи път, срокът е до 30.06.2023 г.

В случай, че предприятието има дейност, ГФО се обявява в срок до 30.09.2023 г.

ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № Н-3 от 31.07.2020 г. ЗА ВОДЕНЕТО, СЪХРАНЯВАНЕТО И ДОСТЪПА ДО ЦЕНТРАЛНИЯ РЕГИСТЪР НА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ

През м. март в Народното събрание е внесен Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-3 от 31.07.2020 г. за воденето, съхраняването и достъпа до Централния регистър на особените залози /ЦРОЗ/.

С предлаганите изменения и допълнения ще се постигне модернизиране и усъвършенстване на информационната система с цел предоставяне на електронни административни услуги, в това число електронно заявяване на вписванията и осигуряване на електронен достъп до информацията в регистъра. По този начин ще се промени режима за защита на информацията, представляваща лични данни по смисъла на Общия регламент относно защитата на личните данни, чрез въвеждане на регистриран достъп до делата на залогодателите и съдържащите се в същите електронни образи на документи. Агенцията по вписванията ще осигурява и регистриран достъп до делото на залогодателя. Така се осигурява техническа защита на оповестените в регистъра лични данни чрез проследяване на потребителите на информация от ЦРОЗ в случаите на установена злоупотреба с тези данни.

За осигуряване на допълнителна защита на личните данни се предвижда заявителят да представи и преписи от актове, подлежащи на обявяване в ЦРОЗ, в които личните данни, освен тези, които се изискват по закон, са заличени.

ВАЖНО: Наредбата ще определя образците на заявленията, съдържанието и формата им, което ще улесни потребителите на ЦРОЗ. Ще има възможност за отстраняване на допуснати от заявителя нередовности при подаване на съответното заявление, а заявителят ще може да изпълни дадените указания от длъжностното лице по вписванията и да представи съответните документи чрез заявление за изпълнение на указания. Ще бъде спестено и повторното заплащане на такса от заявителя.

С проекта на Наредбата се цели да се улеснят потребителите, като се внесе яснота относно подаваните заявления, документите към тях и допълнителните проверки, които следва да се извършват от длъжностните лица по вписванията, както и да се постигне единство и непротиворечивост на уредбата.

На 20.04.2023 г. и на 05.05.2023 г. в Народното събрание са внесени два Законопроекта за изменение и допълнение на Кодекса на труда от група народни представители.

С първият законопроект с предлаганите изменения се създава заключителна разпоредба § 2, съгласно която „За 2023 г. размерът на минималната работна заплата за страната, съгласно механизма по т. 2 на § 1 **се определя от Министерския съвет в срок до 31 май 2023 г.** и се прилага от 1 юли 2023 г., като 12-месечният период включва последните три тримесечия на 2022 г. и първото тримесечие на 2023 г.“ Мотивите са, че в много страни определянето на минималната работна заплата невинаги е обвързано с конкретни данни, числа или механизъм. През м. февруари 2023 г., с промени в Кодекса на труда се въведе механизъм за определянето ѝ – в размер на 50 на сто от средната брутна работна заплата за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година.

Със законопроекта се предлага размерът на минималната работна заплата за страната, съгласно механизма на чл. 244, ал. 2 и 3 от Кодекса на труда за тази година, по изключение, да бъде определен от Министерски съвет в срок до 31 май и да се прилага от 1 юли.

Безспорна е необходимостта от подкрепа и осигуряване на достойно заплащане на труда на най-ниско платените работници и служители. От друга страна, растящите цени и инфлацията, които реално намаляват определената от служебното правителство минимална работна заплата за 2023 г., също изискват и правят необходимо по-бързото прилагане на приетия механизъм.

ВАЖНО: Съгласно мотивите към предложения законопроект, в случай, че същият бъде приет, минималната работна заплата от 1 юли 2023 г. би била около 850 – 890 лв.

С вторият законопроект, внесен в НС на 05.05.2023 г., са предложени текстове регламентиращи създаването на електронен регистър на

заетостта, поддържан от НАП, в който се вписват всички данни от трудовата книжка.

Предвидено е служителите да имат пълен достъп до трудовото си досие. Работодателите ще имат достъп до определена категория данни за своите служители. Достъпът на работодателите до трудовите възнаграждения и обезщетения от предходни работодатели например, ще бъде ограничен.

Данните, които в момента се подават към НАП, ще бъдат подавани автоматично към регистъра на заетостта, без да се въвеждат нови изисквания за обявяване на правоотношения.

В преходния период, след изграждане на регистъра, се предвижда работодателите да сканират и изпращат трудовите книжки на служителите си до НАП, която да организира въвеждането им в структуриран вид.

Разбира се, трудовата книжка не може да бъде отменена напълно, тъй като има категории данни, които не се съхраняват другаде.

На 09.05.2023 г., ОСГТК на Върховният касационен съд прие Тълкувателно решение № 4/09.05.2023 г., в което е обсъден следния въпрос: **„Може ли съдът, сезиран с иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД на купувача, който не е изплатил напълно договорената цена, да обяви за окончателен по реда и при условията на чл. 362, ал. 1 ГПК предварителен договор за покупко - продажба, съдържащ уговорка, че окончателният договор ще се сключи след заплащане на цялата цена?“**.

По поставения за тълкуване правен въпрос е налице противоречива практика на Върховния касационен съд. В едни съдебни решения се приема, че неплащането на цената по предварителния договор за покупко – продажба **не е** основание за отхвърляне на иска по чл. 19, ал. 3 ЗЗД, т.к. ищецът разполага с правото да иска обявяване на договора за окончателен и ако не е заплатил цената - изцяло или отчасти. Самият закон регламентира възможността да се обяви за окончателен предварителен договор, по който не е платена цялата цена и урежда условията, при които се реализира тя - чл. 362, ал. 1 ГПК. Достатъчно е договорът, съдържащ уговорка за всички съществени условия на окончателния, валидно да обвързва страните и да не е развален или прекратен.

В други съдебни решения е застъпено разбирането, че когато в предварителния договор е уговорено, че правото да се иска прехвърляне на имота ще се породии след като купувачът заплати цената му и това условие не е изпълнено, то той не може да иска прехвърлянето да се извърши с иска по чл. 19, ал. 3 ЗЗД. В тази хипотеза разпоредбата на чл. 297 ГПК (отм.), сега чл. 362 ГПК, не е приложима. Когато искът по чл. 19, ал. 3 ЗЗД е предявен от купувача по предварителния договор за покупко - продажба, продавачът по него, който е ответник по иска, може да противопостави на ищеца възражение за неизпълнен договор. То може да бъде направено, когато правото да се иска сключване на окончателен договор е поставено в зависимост от изпълнението на уговорени в предварителния договор задължения на купувача, като например заплащането на цялата или на част от цената, и възниква в резултат на изпълнението на тези задължения. Тогава правото на купувача да иска сключване на окончателния договор, а съответно и потестативното му право да иска обявяването на предварителния договор за окончателен по

реда на чл. 19, ал. 3 ЗЗД, ще възникне едва след изпълнението на предвидените в договора задължения в тяхната поредност. При предявен от купувача по предварителния договор иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД и направено от продавача възражение за неизпълнен договор, искът може да бъде уважен, само ако се установи, че възражението е неоснователно. В противен случай – при основателност на възражението, искът по чл. 19, ал. 3 ЗЗД подлежи на отхвърляне, тъй като предявеното с него потестативно право не е възникнало надлежно. При наличие на предпоставки за сключването на окончателния договор и уговорена едновременност на насрещните престации, продавачът разполага с възможността по чл. 362 ГПК да иска постановяването на решение, което замества окончателния договор, но с оглед уговорката или условието ищецът да изпълни насрещното си задължение. В този случай ищецът трябва да изпълни задължението си в двуседмичен срок от влизането в сила на решението, а ако не направи това, се прилага санкцията на чл. 362, ал. 2 ГПК и първоинстанционният съд по искане на прехвърлителя по предварителния договор - ответник по иска, обезсилва решението.

ИЗВОД: Общото събрание на Гражданската и Търговска колегия на Върховния касационен съд намира за правилно първото становище, а именно съдът, сезиран с иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД на купувача, който не е изплатил напълно договорената цена, може да обяви за окончателен по реда и при условията на чл. 362, ал. 1 ГПК предварителен договор за покупко - продажба, съдържащ уговорка, че окончателният договор ще се сключи след заплащане на цялата цена.

Главна дирекция „Правна“
към Централен кооперативен съюз:
тел: 02/92 66 848
02/92 66 360
e-mail: coop_pravna@cks.bg